

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığının Kurulması ve Yeraltı Suyu Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetimi Kanunu çıkarılmasına dair kanun teklifi gerekçesi ile ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederim. 06.10.2025

Doğan BEKİN
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe , Çevre
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köyşleri
Tarih: 8-10-2025	Esas No: 2/3307

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LIGI
06 Ekim 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
06 Ekim 2025
No: 1712316

GENEL GEREKÇE

Türkiye, su kaynakları yönetiminde kritik bir eşiktir. İklim krizi, kuraklık ve artan talep, özellikle yeraltı suyu (akifer) rezervleri üzerindeki baskıyı hızla artırmaktadır. Tarım, içme-kullanma ve sanayi su ihtiyacının önemli bir bölümü yeraltı sularından karşılandığından, bu kaynak stratejik bir yaşam ve üretim altyapısıdır. Buna karşın mevcut hukuki-kurumsal yapı ile teknik kapasite, yeraltı suyu kaynaklarının bilimsel, şeffaf ve sürdürülebilir yönetimi için yetersiz kalmaktadır.

Mevcut durumda su yönetimi parçalı ve dağınık bir yapıdadır. DSİ, tarihsel olarak büyük ölçekli mühendislik yatırımlarına (baraj, gölet, iletim hatları) odaklanan kurumsal yapısı nedeniyle, yeraltı sularında ihtiyaç duyulan mikro ölçekte hidrojeolojik analiz, sayısal modelleme ve gerçek zamanlı izleme gereksinimlerini ülke genelinde sistematik olarak karşılayamamaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ise su kalitesi ve çevresel düzenlemeleri yürütmekle birlikte, miktar yönetimi ve akifer bazlı su bütçesi planlamasıyla yeterince bütünleşik çalışmamaktadır. Bu iki temel kurumun görev alanları arasındaki eşgüdüm ve veri paylaşımı sınırlı kaldığından, yeraltı sularında aşırı çekim, seviye düşümü ve yerel krizlere zamanında ve bilimsel dayanakla müdahale güçleşmektedir.

Sorunun bir diğer boyutu tarım-su entegrasyonundaki zayıflıktır. Tarımsal üretim planlamasında kritik olan yeraltı suyu taşıma kapasitesi, ekim desenleri, sulama izinleri ve destekleme politikalarına düzenli ve bağlayıcı biçimde yansıtılamamaktadır. ÇKS, uydu verileri, otomatik sayaçlar ve arazi ölçümleri gibi zengin veri kaynakları sahada üretilmesine rağmen, bu veriler havza ve akifer ölçeğinde çalışan bir karar destek sistemine yeterince entegre edilemediği için sulama zamanlaması, ürün deseni ve tahsis kararları çoğu yerde gerçek su bütçesinden kopuk kalmaktadır. Sonuçta bazı ovalarda güvenli çekim aşılmakta; uzun vadeli su arzı, tarımsal verimlilik ve çiftçinin refahı riske atılmaktadır.

Teknik açıdan en belirgin eksik, ölçek ve yöntem bütünlüğüdür. Ülke genelinde hâkim olan genel ölçekli haritalama (ör. 1/100.000 ve daha kaba), kuyu etkileşimi, beslenme alanları, kirletici taşınımı ve akım yolları gibi yönetim için kritik unsurları yeterince yakalayamamaktadır. Oysa 1/5.000–1/25.000 aralığında mikro ölçekli hidrojeolojik planlama; Yeraltı suyu akım modelleme kodları (örn: MODFLOW vs.) sayısal modelleme altyapısı, “Eddy covariance” tabanlı evapotranspirasyon (ET) ölçümleri ve uzaktan algılama verileriyle desteklenen gerçek zamanlı izleme kapasitesi güncel su yönetiminin temelidir. Bu bileşenlerin kurumsal bir şemsiye altında bütünleştirilememesi, AB Su Çerçeve Direktifinin öngördüğü havza bazlı, şeffaf ve paydaş katılımlı yönetim modeline uyumu da zorlaştırmaktadır.

Bu tablo, hızlı karar alabilen, bilimsel kanıta dayalı ve veriyi merkeze alan yeni bir kurumsal yapılanmayı zorunlu kılmaktadır. Bu kanun teklifiyle eşzamanlı olarak: Cumhurbaşkanlığı’na bağlı Yeraltı Suyu Başkanlığı; ülke genelinde yeraltı suyu izleme ağı, mikro ölçekli haritalama ve sayısal modelleme (akım-taşınım, senaryo, güvenli getirim) kapasitesini kurup işletecek ve tahsis-ruhsat süreçlerine bilimsel zemin sağlayacaktır. Böylece DSİ’nin yatırım ve uygulama gücü, bilimsel analiz ve erken uyarı fonksiyonlarıyla tamamlanacak; DSİ ikame edilmeyecek, yetkinlikleri güçlendirilmiş iş birliği çerçevesinde aynı hedefe hizalanacaktır.

Bakanlık, bu Kanunun uygulanmasını izlemek ve sürekli iyileştirmek amacıyla yıllık izleme raporları yayımlayacak, beş yılda bir “Su Mevzuatı Gözden Geçirme Raporu” hazırlayarak uluslararası yükümlülükler, AB su müktesebatı ve iklim projeksiyonları ışığında mevzuat güncelleme

alışmalarını koordine edecek, gerektiğinde bu Kanunda ve ilgili mevzuatta yapılması gereken değişikliklere ilişkin taslakları Cumhurbaşkanlığı'na sunacaktır. UAMH/AVS/USBS standartlarında ortaya çıkan güncellemeler ikincil düzenlemelere yansıtılacak, uygulama verisi ile politika döngüsü arasında kurumsal geri besleme mekanizması tesis edilecektir.

Eşzamanlı olarak Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı'nın kurulmasıyla suyun tarım, çevre, şehircilik, enerji ve iklim boyutları tek politika çatısı altında toplanacak; veri şeffaflığı (Ulusal Su Bilgi Sistemi), AB müktesebatına uyum ve paydaş eşgüdümü kurumsal güvence altına alınacaktır. ÇKS, uzaktan algılama/EC ve saha verileri karar destek sistemlerine bağlanacak; ürün deseni-tahsis-destek üçgeni akifer kapasitesine dayalı olarak yeniden kurgulanacaktır.

Bu değişiklikler; çiftçi için öngörülebilirlik, kamu için maliyet etkinlik, çevre için koruma ve ülke için gıda-su güvenliği sağlayacaktır. En önemlisi, kurumlar arası yetki çatışmasını değil iş birliğini teşvik edecektir. DSİ'nin büyük ölçekli mühendislik kabiliyeti, Yeraltı Suyu Başkanlığı'nın bilimsel-analitik omurgası ve Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı'nın politika-koordinasyon gücüyle aynı hedefe hizalanacaktır. Bu nedenle yeraltı sularının sürdürülebilirliği için (i) kurumsal yeniden yapılanma, (ii) mikro ölçekte planlama ve sayısal modelleme altyapısı, (iii) tarım-su entegrasyonunda verinin bağlayıcı kullanımı ve (iv) şeffaf, AB uyumlu bir yönetim sistemi acil ve ertelenemez bir ihtiyaçtır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile yeraltı suyu kaynaklarının bilimsel esaslara dayalı, bütünleşmiş ve şeffaf biçimde yönetilmesi için kurumsal çerçevenin kurulması amaçlanmıştır. İklim krizi ve artan talep karşısında mevcut dağınık yapı, mikro ölçekte planlama ve bağlayıcı eşiklere dayalı karar üretmeye yetmemektedir. Madde, ulusal düzeyde politika-uygulama-denetim bütünlüğü kurmayı hedefler.

MADDE 2- Uygulamada belirsizliği gidermek ve kurumlar arası eşgüdümü kolaylaştırmak için teknik kavramlar açıkça tanımlanmıştır. “Akifer”, “güvenli getirim”, “karar destek sistemi”, “Asgari Veri Seti (AVS)”, “Ulusal Akifer Model Havuzu (UAMH)”, “Ulusal Su Bilgi Sistemi (USBS)” ve “Eddy Covariance (EC)” gibi terimlerin kanuni karşılığı, mevzuatın uygulanabilirliğini ve denetlenebilirliğini artıracaktır. Türkiye’de su mevzuatının temelini 1960 tarihli 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun oluşturmaktadır. Bu çerçeve, günümüzün havza-temelli, veri merkezli ve iklim uyumlu yönetim ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalmaktadır. Uzun süredir gündemde olan kapsamlı bir ‘Su Kanunu’ ise henüz yasalaşmamıştır. Bu nedenle, yeraltı sularında mikro ölçekte modelleme-izleme ile bağlayıcı tahsis eşikleri ve şeffaf veri paylaşımı gibi modern araçların, kurumsal bir çatı ve açık standartlarla gerçekleştirilmesi zorunlu hale gelmiştir.

MADDE 3- Yeraltı suyu özelinde izleme, mikro ölçekte hidrojeolojik analiz ve sayısal modelleme gibi uzmanlık gerektiren işlevler için, yatırım odaklı genel kurumsal yapıların dışında hızlı karar alabilen, bilimsel odaklı bir çekirdek kuruma ihtiyaç vardır. Başkanlık; izleme ağı, modelleme ve erken uyarı gibi görevlerle su yönetiminin analitik omurgasını oluşturacaktır.

MADDE 4- Madde, başkanlığın ana fonksiyonlarını düzenler: ulusal yeraltı suyu izleme ağının işletilmesi; akifer bazında sayısal akım/taşıma modellerinin kurulması; güvenli getirim ve kritik eşiklerin belirlenmesi, tahsis–ruhsat süreçlerine bilimsel görüş verilmesi; karar destek ve erken uyarı sistemlerinin işletilmesi; eğitim–kapasite geliştirme ve uluslararası iş birlikleri. Böylece tahsisler ve kısıtlama kararları ölçüme ve modele dayandırılarak aşırı çekim ve kalite bozulmasının önüne geçilecektir.

MADDE 5- Su, tarım, çevre, şehircilik, enerji ve iklim politikalarının kesişimindedir. Dağınık yetkilerin tek icracı otorite altında toplanması, havza temelli entegre yönetim ve AB müktesebatına uyum için zorunludur. Bakanlık; politika oluşturma, koordinasyon, düzenleme ve denetim fonksiyonlarını üstlenerek, Yeraltı Suyu Başkanlığı’nın ürettiği bilimsel çıktıları bağlayıcı kararlara dönüştürecektir. Bakanlık, bu Kanunun uygulanmasını izler ve etkilerini değerlendirir; uluslararası yükümlülükler, AB su müktesebatı ve iklim değişikliği projeksiyonları çerçevesinde mevzuatın güncellenmesine yönelik çalışmaları koordine eder. Bu kapsamda beş yılda bir “Su Mevzuatı Gözden Geçirme Raporu”nu yayımlar; gerektiğinde bu Kanunda ve ilgili mevzuatta yapılması gereken değişikliklere ilişkin tasarımları hazırlayarak Cumhurbaşkanlığı’na sunar. Yeraltı Suyu Başkanlığı, DSİ ve ilgili kurumların bilimsel-teknik katkılarıyla UAMH/AVS/USBS standartlarında ortaya çıkan güncellemeler ikincil düzenlemelere yansıtılır.

MADDE 6- Bu madde, su yönetiminin uygulama çerçevesini ayrıntılı şekilde belirler.

MADDE 7- Görev çakışmalarını önlemek, mevcut birikimi korumak ve geçişi hızlandırmak için devredilecek birimler, veri paylaşımı ve eşgüdüm mekanizmaları açıkça düzenlenmiştir. Böylece yatırım kapasitesi güçlü kurumlar ile bilimsel/analitik çekirdek yapı birbirini tamamlayacaktır.

MADDE 9- Yürürlük maddesidir.

MADDE 10- Yürütme maddesidir.

**SU KAYNAKLARININ GÜVENLİĞİ VE YÖNETİMİ BAKANLIĞI'NIN
KURULMASI VE YERALTI SUYU KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti'nde yeraltı suyu kaynaklarının sürdürülebilir ve bilimsel esaslara dayalı yönetimini sağlamak üzere, Cumhurbaşkanlığı bünyesinde Yeraltı Suyu Başkanlığı ile Tarım, çevre, veri yönetimi ve iklim uyumu temelli bir Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı kurulmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen bazı terimlerin tanımları aşağıdaki gibidir:

- a) Yeraltı suyu: Yer kabuğunun doygun boşluklarında bulunan suyu,
 - b) Akifer: Yeraltında su içeren ve ileten jeolojik formasyonları,
 - c) Güvenli getirim: Bir akiferden çevresel ve hidrolojik dengeyi bozmadan çekilebilecek yıllık su miktarını,
 - ç) Karar Destek Sistemi (KDS): Su yönetimine ilişkin verileri toplayan, işleyen ve yöneticilerin karar almasına yardımcı olan bilişim sistemini,
 - d) Başkanlık: Yeraltı Suyu Başkanlığı'nı,
 - e) Bakanlık: Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı'nı,
 - f) Kurul: Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu'nu,
 - g) Asgari Veri Seti (AVS): Yeraltı suyu modellemelerinde zorunlu asgari veri bütünü; hidrojeolojik parametreler, sınır koşulları, kuyu ve piezometre zaman serileri, arazi kullanımı/tarımsal veriler, meteorolojik ve su kalitesi verilerini,
 - h) Ulusal Akifer Model Havuzu (UAMH): Akifer bazında sayısal akım/taşıma modellerinin sürümlerinin, kalibrasyon/doğrulama kayıtlarının ve senaryo çıktılarının tutulduğu ulusal model arşivini,
 - ı) Ulusal Su Bilgi Sistemi (USBS): Su miktarı/kalitesi, tahsisler ve model çıktılarının paylaşıldığı ulusal veri ve servis altyapısını,
 - i) Eddy Covariance (EC): Gerçek evapotranspirasyonun (ET) doğrudan ölçümüne esas mikrometeorolojik yöntemini
 - j) Akıllı Savaş ve Telemetri: Kuyu çekimlerinin anlık ölçümü ve uzaktan iletimine yönelik ölçüm-iletişim sistemlerini
 - k) Ürün-Su Matrisi: Ekim deseni ve sulama ihtiyacının akifer taşıma kapasitesiyle eşleştirildiği karar destek tablosunu,
- ifade eder.

Yeraltı Suyu Başkanlığı

MADDE 3- (1) Bu Kanunla, Cumhurbaşkanlığı'na bağlı, tüzel kişiliğe haiz ve özel bütçeli Yeraltı Suyu Başkanlığı kurulmuştur. Başkanlık, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle belirlenecek ilgili Cumhurbaşkanlığı yardımcısının koordinasyonunda faaliyet gösterir. Başkanlığın en üst amiri Yeraltı Suyu Başkanı olup, ataması 3 yılına Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılır. Başkanlık teşkilatı merkezde ve gerektiğinde taşrada kurulabilir. Başkanlık, görevlerini yerine getirirken bağımsızdır; karar ve tavsiyelerinde bilimsel veriler ve ulusal planlar doğrultusunda hareket eder.

Yeraltı Suyu Başkanlığı Görev ve Yetkileri

MADDE 4- (1) Yeraltı Suyu Başkanlığı'nın görevleri şunlardır:

a) Ulusal yeraltı suyu izleme ağı kurmak ve işletmek: Ülke genelinde yeraltı suyu seviye ve kalite gözlemlerini yapmak üzere gözlem kuyuları, ölçüm istasyonları ve sensör ağları tesis eder; verileri sürekli toplar ve değerlendirir. Elde edilen hidrojeolojik verileri kamuoyu ve ilgili kurumlarla paylaşır; veri şeffaflığını sağlar.

b) Hidrojeolojik modelleme ve planlama yapmak: Her bir akifer ve yeraltı suyu havzası için üç boyutlu sayısal yeraltı suyu modelleri (ör. akım ve taşınım modelleri) geliştirir. Bu modeller vasıtasıyla akiferlerin yıllık güvenli getirim miktarlarını bilimsel olarak belirler; kurak ve yağışlı senaryolara göre su bütçesi analizleri yapar. Bu analizleri kullanarak yeraltı suyu yönetim planları hazırlar ve ilgili kurumlara tavsiyelerde bulunur.

c) İzin, tahsis ve denetim desteği sağlamak: 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca DSİ tarafından yürütülen yeraltı suyu arama, kullanma izinleri ile kuyu açma faaliyetlerine teknik destek verir. Kuyu ruhsatlandırma süreçlerinde bilimsel değerlendirmeler yaparak, belirlenen güvenli çekim miktarlarına uygun tahsisler yapılmasını sağlar. Kaçak veya izinsiz su çekimini tespit etmek amacıyla yeni teknolojiler kullanır; DSİ ve kolluk kuvvetleriyle koordineli denetimler yürütür.

d) Karar destek ve erken uyarı sistemi kurmak: Topladığı verileri ve modelleri entegre eden ulusal bir yeraltı suyu bilgi sistemi kurar. Bu sistem üzerinden, su seviyelerindeki düşüş, tuzluluk artışı veya kirlenme gibi riskler için erken uyarı mekanizması geliştirir. İlgili bakanlıkları ve yerel yönetimleri risklere karşı zamanında bilgilendirir; acil durum tedbirleri önermek üzere sürekli analiz yapar.

e) Eğitim, araştırma ve kapasite geliştirme yapmak: Hidrojeoloji alanında uzman insan kaynağını geliştirmek amacıyla üniversiteler, araştırma enstitüleri ve meslek odalarıyla iş birliği yapar. Akademik araştırmaları destekler, hidrojeologların kamuya kazandırılması için programlar yürütür. Yeraltı suyu yönetimi konusunda farkındalık artırıcı yayınlar, eğitimler düzenler (çiftçilere yönelik bilinçlendirme dahil).

f) Uluslararası iş birlikleri ve proje yönetimi: Yeraltı sularına ilişkin uluslararası sözleşmelerin (ör. Ramsar, Birleşmiş Milletler Su Günü taahhütleri) uygulanmasında ulusal koordinasyonu sağlar. Yabancı ülkelerin hidrojeoloji kurumları (örn. USGS, BRGM) ile teknik iş birliği yapar, iyi uygulamaları transfer eder. Avrupa Birliği ve uluslararası finans kuruluşlarının hibe ve kredileriyle gerçekleştirilen projelerde (örn. AB Su Çerçeve Direktifi uyum projeleri) yürütücü veya koordinatör kurum olarak görev alır.

(2) Başkanlık, görev alanına giren konularda diğer kamu kurum ve kuruluşlarına (özellikle DSİ, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Çevre Ajansı vb.) tavsiye niteliğinde görüş verebilir ve gerekli gördüğü hallerde alınmasını önerdiği önlemleri rapor halinde Cumhurbaşkanlığına sunar.

Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı

MADDE 5- (1) Bu Kanunla, merkezi yönetim kapsamında Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı kurulmuştur. Bakanlık, Türkiye’deki tüm su kaynaklarının (yüzey suları ve yeraltı suları dahil) yönetiminden, planlanmasından ve tahsisinden sorumlu icracı bakanlıktır. Bakanlık, Cumhurbaşkanı tarafından atanacak bir Bakan tarafından yönetilir. Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı’nın merkez teşkilatında suyun farklı sektörlerle ilişkisini yönetecek birimler kurulur. Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı, kendi görev alanına giren konularda düzenleyici işlem yapma, denetleme ve koordinasyon yetkilerine sahiptir.

Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı Görev, Yetkileri

MADDE 6- (1) Ulusal su politikası ve stratejisi geliştirmek. Ülkenin uzun vadeli su politikasını oluşturur; bu kapsamda Ulusal Su Planı ve havza bazında Nehir Havza Yönetim Planlarını hazırlar ve günceller. Su kaynaklarının korunması, verimli kullanımı ve iklim değışikliğine uyuma yönelik strateji ve eylem planlarını tüm sektörler (tarım, sanayi, içme-kullanma suyu, enerji) için entegre biçimde yürürlüğe koyar.

(2) Nümerik modelleme ve akifer yönetim standartlarını tesis etmek:

a) Ulusal Akifer Model Havuzu (UAMH): Tüm akiferler için sayısal akım/taşıım modellerinin sürümlerinin, kalibrasyon/doğrulama kayıtlarının ve senaryo çıktılarının tutulduğu merkezi havuzu kurar ve işletir.

b) Asgari Veri Seti (AVS): Her model için zorunlu asgari veri setini uygular:
– Hidrojeolojik parametreler (akifer kalınlığı, hidrolik iletkenlik, depolama katsayısı, porozite, litoloji ve formasyon sınırları),

– Sınır koşulları (nehir, göl, deniz etkileşimi; doğal/yapay beslenme; drenajlar),

– Kuyu verileri (koordinat, derinlik, debi, kullanım türü, mevsimsellik, tarihsel çekim serileri),

– Zaman serileri (piezometre seviye ölçümleri, yağış-sıcaklık-buharlaşma, gerçek ET),

– Arazi kullanımı ve tarımsal veriler (ÇKS, ürün deseni, sulama yöntemi, toprak haritaları),

– Su kalitesi/kirlilik parametreleri (örn. nitrat, klorür, TDS, izotoplar).

c) Ölçek standardı: Hidrojeolojik kararlar ve model girdi haritaları mikro ölçekte (1/5.000–1/25.000) hazırlanır; kuyu etkileşimi, beslenme alanları, akım yönleri-hızları ve kirletici taşıımı bu ölçekte değeriendirilir.

ç) Yazılım ve kurulum kılavuzları: MODFLOW, FEFLOW, MIKE SHE, HydroGeoSphere veya muadili yazılımlar için ağ topolojisi, katmanlama, sınır koşulları, zaman adımı ve yakınsama ölçütlerini kapsayan uygulama kılavuzları yayımlar; lisans ve donanım kapasitesini planlar.

d) Kalibrasyon-doğrulama-senaryo: Modeller, gözlenen su seviyesi/akım değeriilerine karşı hatalar tanımlanarak kalibre edilir; bağımsız verilerle doğrulandır, kuraklık, artırılmış çekim, arazi kullanım ve iklim senaryolarına karşı tepkiler hesaplanarak periyodik raporlanır.

e) Güvenli getirim ve eşikler: Her akifer için güvenli getirim, azalma hızı, tuzluluk/kalite eşikleri ve erken uyarı tetikleyicileri (kritik seviye, trend kırılımı vb.) belirlenir; tahsis ve kısıtlar bu eşiklere bağlanır.

f) “Eddy Covariance” ve uzaktan algılama entegrasyonu: Gerçek evapotranspirasyon (ET) için “Eddy Covariance” kuleleri ve uydu veri kümeleri model kalibrasyonuna zorunlu girdi olarak entegre edilir; sulama zamanlaması ve miktarı bu veriler ışığında optimize edilir.

g) Sürüm yönetimi: UAMH’deki her model için sürüm, değişiklik günlüğü, kalibrasyon ölçütleri ve veri kaynağı kayıtları tutulur; güncellemeler ilan edilir.

(3) Tarım ve su entegrasyonunu bağlayıcı karar destekle yürütmek:

a) Ürün ve su matrisi: ÇKS, arazi kullanımı ve verim verileri akifer parametreleriyle aynı referans sisteminde eşleştirilerek ürün-su matrisi oluşturulur. Ürün deseni, sulama izinleri ve destekler akifer taşıma kapasitesiyle uyumlu hale getirilir.

b) Havza planları: Her havza için tarımsal su kullanımı entegrasyon planları hazırlanır ve düzenli aralıklarla güncellenir; su bütçesi fazlası alanlara teşvik yönlendirilir, eksi olan alanlarda sınırlayıcı mekanizmalar işletilir.

c) Veri bütünlüğü şartı: Uydu, EC, yerel meteoroloji, ÇKS ve modellenmiş akifer parametreleri aynı veri modelinde çalıştırılmadan tahsis/izin kararı verilemez.

(4) Su kalitesini korumak ve izlemek: Yüzeysel ve yeraltı suyu kalite standartlarını belirler ve izler; kirlilik risk zonlarını akım-taşınım modelleriyle tanımlar. Sınır aşımalarında erken uyarı ve iyileştirme planları devreye alınır; sanayi ve evsel deşarj kriterleri denetlenir.

(5) Veri yönetimi ve şeffaflık (Ulusal Su Bilgi Sistemi-USBS):

a) USBS ve erişim: Baraj dolulukları, nehir akımları, yeraltı suyu seviyeleri, su kalitesi, tahsisler ve model çıktıları USBS üzerinden yayımlanır; açık arayüzlerle kamu, üniversiteler ve paydaşların erişimine sunulur.

b) Gerçek zamanlı akış: Akıllı sayaç ve telemetri ile büyük çekimli kuyulardan anlık veri akışı sağlanır; veriler USBS’ye işlenir.

c) Veri doğrulama: Otomatik kalite kontrol ve dönemsel saha doğrulamaları yapılır; hatalı/eksik veri işaretlenir ve düzeltilir.

(6) Koordinasyon, denetim ve yaptırımlar:

a) Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu: İlgili bakanlıklar, Yeraltı Suyu Başkanlığı, DSİ, yerel yönetimler ve gerekli görülen paydaşlardan oluşan Kurul; su bütçesi durumu, kuraklık-taşkın riskleri ve tahsis önceliklerini model çıktılarıyla birlikte karara bağlar.

b) Kademeli kısıtlama: Modellerin öngördüğü kritik eşikler aşıldığında kademeli kısıtlama (mevsimsellik, debi indirimi, geçici kapatma) uygulanır; ihlallerde idari yaptırım ve tahsis iptali hükümleri işletilir.

c) Denetim planı: Risk bazlı yıllık denetim planları hazırlanır; kaçak/izinsiz çekimler uzaktan izleme ve saha kontrolleriyle tespit edilir.

(7) Uluslararası yükümlölükler ve temsil: su alanında uluslararası platformlarda temsil sağlar; AB su müktesebatına uyum çalışmalarını koordine eder; sınır aşan sular müzakerelerini ilgili kurumlarla yürütür; uluslararası veri ağlarına katılım ve uyum standartlarını uygular.

(8) Finansman, kapasite geliştirme ve insan kaynağı: nümerik modelleme, mikro ölçekli haritalama, EC kuleleri ve gözlem ağları için ulusal ve uluslararası fonları temin eder; yerel paydaşların model sonuçlarını kullanabileceği kullanıcı dostu arayüzler geliştirir. Hidrojeoloji ve sayısal modelleme alanlarında uzman istihdamını ve eğitim programlarını destekler.

9) Gözden geçirme ve mevzuat uyumu: Bakanlık, bu Kanunun uygulanmasını izler ve etkilerini değerlendirir; uluslararası yükümlölükler, AB su müktesebatı ve iklim değışikliği projeksiyonları çerçevesinde mevzuatın güncellenmesine yönelik çalışmaları koordine eder. Bu kapsamda beş yılda bir "Su Mevzuatı Gözden Geçirme Raporu"nu yayımlar; gerektiğinde bu Kanunda ve ilgili mevzuatta yapılması gereken değışikliklere ilişkin taslakları Cumhurbaşkanlığı'na sunar. Yeraltı Suyu Başkanlığı, DSİ ve ilgili kurumların bilimsel-teknik katkılarıyla; Ulusal Akifer Model Havuzu (UAMH), Asgari Veri Seti (AVS) ve Ulusal Su Bilgi Sistemi (USBS) kapsamında geçerli olacak teknik standartlar (model-veri şemaları, meta veri-kodlama, coğrafi referans-ölçü birimi-zaman çözünürlüğü, kalibrasyon/doğrulama ölçütleri ve hata metrikleri, veri doğrulama ve kalite kontrol, sürümleme-arşivleme, paylaşım-erişim-API protokolleri ile kişisel veri/ticari sır hükümleri) belirlenir ve yayımlanır. Bu standartlarda yapılan güncellemeler, yayımlandığı tarihten itibaren en geç altı ay içinde ilgili ikincil düzenlemelere işlenir ve USBS üzerinden duyurulur.

Kurumsal İş birliği ve Devir Hükümleri

MADDE 7- (1) Bu Kanun kapsamındaki kurumların kuruluşu ile birlikte, mevcut kurumsal yapıdaki bazı değışiklikler aşağıdaki şekilde uygulanır:

a) Devralınacak görevler: Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Su Yönetimi Genel Müdürlüğü ile Türkiye Su Enstitüsü (SUEN), bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte tüm hak ve yükümlölükleri ile birlikte yeni kurulan Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı'na devredilir. Devredilen birimlerin personeli, kadroları ile birlikte Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı'na geçirilmiş sayılır. DSİ Genel Müdürlüğü'nün yeraltı sularının izlenmesi ve korunmasına ilişkin görev ve projeleri, Yeraltı Suyu Başkanlığı ile iş birliği halinde yürütülür. DSİ, yeraltı suyu kayıt ve ruhsat verilerini düzenli olarak Başkanlık ile paylaşır.

b) Koordinasyon ve ihtilafların çözümü: Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı ile Yeraltı Suyu Başkanlığı, görev alanlarına giren konularda birbirlerinin yetkisine müdahale etmeksizin ortak çalışır. Yeraltı suyu tahsis planlarının hazırlanmasında Başkanlığın bilimsel değerlendirmeleri esas alınır; Bakanlık, bu değerlendirmeler ışığında politika kararlarını şekillendirir. İki kurum arasında ortaya çıkabilecek yetki uyuşmazlıkları, Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu tarafından çözüme kavuşturulur.

c) Yönetmelikler: Bu Kanunun uygulanması için gerekli alt düzenlemeler (örneğin Yeraltı Suyu Başkanlığı Teşkilat Yönetmeliği, Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliği, Ulusal Su Bilgi Sistemi Yönetmeliği vb.), Kanun yürürlüğe girdikten sonra en geç altı ay içinde ilgili kurumlarca hazırlanarak yürürlüğe konulur.

ç) Mevcut hakların korunması: Mevcut yeraltı suyu kullanma belgeleri ve ruhsatları, süreleri bitene kadar geçerlidir. Ancak, kaynakların korunması gerekçesiyle Yeraltı Suyu Başkanlığı'nın önerisi üzerine Su Kaynaklarının Güvenliği ve Yönetimi Bakanlığı bu ruhsatlara sınırlama getirebilir

veya gerekli gördüğü hallerde yeniden değerlendirebilir. Bu durumda ruhsat sahiplerinin hukuki hakları saklıdır.

MADDE 8- (1) Bu Kanun kapsamında Yeraltı Suyu Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetimi, bu Kanun hükümleri uyarınca tesis edilen kurumsal yapı, planlama, sayısal modelleme, tahsis politikaları ve karar destek sistemleri çerçevesinde yürütülür. 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun ve bağlı ikincil mevzuat bu Kanunla getirilen ilke ve standartlara on iki ay içinde uyumlu hale getirilir; uyum sağlanıncaya kadar mevcut mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır. Bakanlık, bu uyum sürecini koordine eder; uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlara göre kanun ve ikincil mevzuat değişikliklerine ilişkin taslakları hazırlayarak Cumhurbaşkanlığına sunar.

MADDE 9- (1) Bu Kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.